

Phân tích truyện ngắn Vợ nhặt của Kim Lân - Văn mẫu lớp 12

Sưu tầm, tuyển chọn tổng hợp những bài văn mẫu hay Phân tích tác phẩm truyện ngắn Vợ nhặt của nhà văn Kim Lân.

Đề bài: Phân tích tác phẩm truyện ngắn Vợ nhặt của nhà văn Kim Lân.

Bài làm:

Top 2 bài văn mẫu phân tích "Vợ Nhặt" đạt điểm cao trong các kì thi THPT

Bài số 1:

Kim Lân một trong những nhà văn viết truyện ngắn từ năm 1941. Sáng tác của ông tập trung phản ánh bức tranh của nông thôn Việt Nam và hình tượng người nông dân. Dưới ngòi bút tài hoa của Kim Lân, bức tranh hiện thực của nông thôn Việt Nam cũng như nỗi niềm, cuộc sống, cảnh ngộ và khát vọng của người nông dân được thể hiện chân thực và sinh động. “Vợ Nhặt” là một trong những tác phẩm thành công của Kim Lân với cốt truyện độc đáo cùng lối dẫn chuyện hóm hỉnh hấp dẫn người đọc.

Lấy cảm hứng từ nạn đói năm 1945, nhà văn Kim Lân đã tái hiện lại hiện thực bức tranh ngày đói ám ảnh trong từng câu chữ, từng trang văn của ông. Bằng ngòi bút tả thực kết hợp Kim Lân đã tái hiện cảnh vật xác xơ heo hút của ngã tư xóm chợ về chiều, rồi “hai bên dãy phố, úp sụp, tối om”, “cái nhà vắng teo đứng rúm ró một mảnh vườn mọc lổn nhổn”... Từng ấy thôi ngòi bút của ông đã tô đậm lên bức tranh u tối, với cảnh sống đói nghèo của nông thôn Bắc Bộ những năm 1945. Tất cả hiện lên đều còm cõi, xác xơ, rách rưới. Ở đó không chỉ có cảnh vật mà con người cũng hiện lên lụi tàn cùng cái đói, cái nghèo. Cái chết cũng được ghi lại trong âm thanh thê thiết, tạo nên sự ghê sợ, rợn người. ở đó như đang dồn đuổi sự sống của con người đến đường cùng. Âm thanh của tiếng quạ trên mấy cây gạo, của tiếng hờn khóc tỉ tê và cả tiếng trống thúc thuế mỗi lúc một dồn dập hơn. Chỉ vậy thôi mà nhà văn như tô lại hiện thực tố cáo sự tàn ác của bọn phát xít, đế quốc thực dân với những chính sách vô cùng hà khắc, rẽ rúng mạng sống của con người.

Trong cái không gian ấy, hình ảnh con người được khắc họa lại khiến người đọc không khỏi bàng hoàng về cái đói năm 1945 ấy. Sử dụng những câu văn dài nhiều vế, kết hợp với biện pháp liệt kê Kim Lân đặc tả hình ảnh người đó “bồng bề, dật dừ nhau như những bóng ma, nằm ngổn ngang khắp lều chợ...”. Những người sống đang lay lắt, dật dờ, sống một cuộc sống không phải cuộc sống của con người. Người chết thì “như ngã rạ” và cái chết trở thành nỗi ám ảnh, đau đớn và nhức nhối của biết bao con người. Có lẽ, chính vì thế mà nó thôi thúc Kim Lân phản ánh lại bằng những trang văn đầy ám ảnh như vậy.

Cũng từ bức tranh đói khổ ấy, câu chuyện mà Kim Lân muốn kể với người đọc là câu chuyện đầy đủ bi hài. Ở đó là câu chuyện của nhân vật Tràng “nhặt” được cô vợ trong

Phân tích truyện ngắn *Vợ nhặt* của Kim Lân - Văn mẫu lớp 12

những ngày đói khổ như thế. Kim Lân đã rất tài tình trong việc khắc họa từng tâm trạng của nhân vật chính xoay quanh cốt truyện độc đáo. Sự thay đổi tâm lý rất phù hợp từ lúc gặp Thị (vợ Tràng), trên đường đưa Thị về nhà, về đến nhà. Đặc biệt là tâm trạng sáng ngày hôm sau và tâm trạng trong bữa cơm đều được Kim Lân tái hiện lại chân thực. Bằng những ngôn ngữ giản dị, hình ảnh gần gũi, mộc mạc nhà văn đã cho người đọc thấy rõ nhất được hiện thực cuộc sống thê thảm qua câu chuyện “cưới vợ” của Tràng trong ngày đói. Cũng từ cái hiện thực thê thảm đấy mà qua đó, người đọc vẫn nhìn nhận được niềm tin của nhà văn. Ông tin tưởng vào tương lai dù có thế nào, dù họ có bị đẩy vào bước đường cùng thì vẫn le lói sự sống bằng tình yêu thương sự đùm bọc lẫn nhau giữa con người. Đồng thời cũng cho thấy được khát khao hạnh phúc gia đình mãnh liệt của người dân lao động.

Sau hình ảnh nhân vật Tràng thì nhân vật Thị cũng hiện lên với bản lí lịch trích ngang hoàn toàn trắng xóa. Không gia đình, không người thân, không nhà cửa, không tên tuổi. Thị hiện lên như một sinh vật khốn khổ bị quăng quật, hiện lên là một con số không tròn trĩnh trong con lốc xoáy của cuộc đời. Chỉ qua lời bông đùa đơn giản Thị nghiễm nhiên trở thành vợ của Tràng. Và như những người khác khi về nhà chồng, Thị cũng trải qua đầy đủ mọi cảm xúc, sự e thẹn, xấu hổ, đến niềm vui, sự bần thần lo lắng cùng Tràng và bà mẹ chồng về cái đói, cái nghèo bủa vây. Nhưng trong đó, vẫn là niềm vui, khát vọng sống của từng ấy con người. Từ bức tranh hiện thực ấy mà Kim Lân một lần nữa ca ngợi khát vọng sống, khát vọng hạnh phúc của con người như một giá trị tốt đẹp.

Xây dựng một kết thúc mở cùng với lời kể truyện độc đáo, lời văn giản dị, chân thành, mộc mạc nhưng rất có sức gợi hình, Kim Lân đã rất tài tình trong việc phản ánh chân thực nạn đói của xã hội Việt Nam những năm 1945. Số phận của người lao động bị rẻ rúng, thấp hèn, bị cái nghèo đói bủa vây cùng vô số những chính sách hà khắc của chế độ thực dân. Qua đó ông cũng thể hiện giá trị nhân đạo đó là ngợi ca khát vọng sống, trân trọng và gieo vào lòng người đọc một niềm tin thay đổi hoàn cảnh. Đồng thời tố cáo xã hội đen tối, tố cáo những chính sách khiến người dân càng lâm vào cảnh lâm than.

Bài số 2:

Kim Lân là nhà văn của làng quê Việt Nam với cách viết chân chất, mộc mạc và những hình ảnh nhân vật điển hình cho làng quê. Văn của Kim Lân đi sâu vào lòng người đọc bởi tình cảm bình dị, rất đời thường nhưng chan chứa nghĩa tình. Tác phẩm “*Vợ nhặt*” là một “kiệt tác” của văn học hiện thực Việt Nam, tái hiện thành công xã hội nghèo khổ, cùng cực, bết tắc của người nông dân. Bằng bút pháp tả thực Kim Lân đã xây dựng thành công tuyến nhân vật đại diện cho cuộc sống bần cùng giai đoạn đó.

Truyện ngắn “*Vợ nhặt*” của Kim Lân ra đời trong thời kỳ đất nước đang rơi vào nạn đói năm 1945, đời sống nhân dân bần cùng, kẻ sống người chết nham nhảm, ”người chết như nga ra, không buổi sáng nào người trong làng đi chợ, đi làm đồng không gặp ba bốn cái thây nằm còng queo bên đường. Không khí vẫn lên mùi ẩm thối của rác rưởi và mùi gây

Phân tích truyện ngắn Vợ nhặt của Kim Lân - Văn mẫu lớp 12

của xác người”. Khung cảnh xóm ngụ cư ấy đã diễn tả được cái đói đang hoành hành, đời sống nhân dân thê thảm.

Ngay từ nhan đề của tác phẩm, Kim Lân đã dẫn người đọc khám phá cuộc sống của những điều khôn khô, bần hàn nhất. Là “vợ nhặt”, là chi tiết và là tình huống truyện thắt nút làm nên cuộc đời của từng nhân vật.

Mở đầu truyện ngắn, tác giả đã phác họa hình ảnh nhân vật anh cu Tràng “hắn bước đi ngật ngưỡng, vừa đi vừa tùm tùm cười, hai bên quai hàm bạnh ra...” Chỉ với vài chi tiết đó, người đọc cũng đã hình dung được diện mạo xấu xí của một anh nông dân nghèo rách mùng tơi. Từ ngày nạn đói hoành hành, đám trẻ con không buồn trêu tràng nữa, vì chúng đã không còn sức lực. Khung cảnh buồn thiu, đầy ám ảnh bao phủ lên xóm nghèo. Trong khung cảnh chiều tà, suy nghĩ của Tràng được tái hiện “hắn bước đi từng bước mệt mỏi, cái ao nâu tàng vắt sang một bên cánh tay. Hình như những lo lắng, cực nhọc đè nặng lên cái lưng gấu của hắn”.

Với vài chi tiết tiêu biểu, Kim Lân đã vẽ lên trước mắt người đọc hình ảnh người nông dân nghèo đói, xơ xác, bần bề lo lâu đến cùng cực.

Tác giả đã thật khéo để xây dựng nên tình huống truyện độc đáo, mới lạ, làm thay đổi cuộc đời của một con người. Tình huống Tràng “nhặt” được vợ. Là “nhặt” được chứ không phải lấy được. Người đọc nhận ra sự thê thảm, bước đường cùng và đây éo léo của con người trong xã hội bấy giờ.

Hình ảnh vợ anh cu Tràng dần dần hiện ra dưới ngòi bút miêu tả của nhà văn đầy ám ảnh “thị cắp cái thúng con, đầu hơi cúi xuống, cái nón rách tàng nghiêng nghiêng che khuất đi nửa mặt. Thị có vẻ rón rén, e thẹn”. Một người đàn bà nghèo khổ, không còn thứ gì giá trị đi cạnh một người đàn ông nghèo khổ, cùng cực đúng là một đôi trời sinh.

Giữa cái đờ đẫn “nhặt” được về nhà, Kim Lân đã xây dựng nên khung cảnh đìu hiu, âm ẩm của xóm nghèo “từng trận gió từ cánh đồng thổi vào, ngăn ngắt. Hai bên dãy phố, úp sụp, tối om, không nhà nào có ánh đèn, lửa. Dưới gốc đa, gốc gạo xù xì bóng những người đói dật dờ đi lại lặng lẽ như những bóng ma. Tiếng quạ kêu trên mấy cây gạo ngoài bãi chợ cứ gào lên từng hồi thê thiết”. Không còn gì thê thảm và hiu hắt hơn khung cảnh chiều tàn nơi xóm nghèo như vậy. Mọi thứ dường như bị cái đói, cái nghèo đè nén đến chìm ngấm. Bằng ngòi bút tả thực sinh động, Kim Lân đã gieo vào lòng người đọc nhiều chua xót, đắng cay cho những phận nghèo long đong.

Điều đáng chú ý chính là cách những người hàng xóm hỏi thăm Tràng về người đàn bà đi bên cạnh Tràng. Thực ra thấy lạ nên người ta mới hỏi, thì cũng hiểu ra, có lẽ là vợ Tràng, “nhìn chị ta thên thẹn hay đáo để”. Người đàn bà bắt đầu không còn chua ngoa, đánh đả nữa mà trở nên thên thẹn thừng khi quyết định theo Tràng về làm vợ.

Phân tích truyện ngắn Vợ nhặt của Kim Lân - Văn mẫu lớp 12

Làm vợ một cách bất ngờ, giữa cảnh đói như ngả rạ. Có lẽ cái nghèo đói đã đẩy hai con người đến với nhau, không phải tình yêu nhưng là tình thương. Hẳn người đọc sẽ cảm thông và xót thương cho những mảnh đời dật dờ nơi xóm ngụ cư.

Khi trở về nhà, hình ảnh bà cụ Tứ, mẹ Tràng được Kim Lân khắc họa diễn biến và sự chuyển đổi trong tâm tình thật tài tình và sâu sắc. Người đọc sẽ hiểu hơn tấm lòng một người mẹ bao dung và hiền hậu. Chi tiết “bà lão phấp phỏng bước theo con vào nhà, đến giữa sân bà dừng lại vì thấy có một người đàn bà ở trong...” Sự băn khoăn lo lắng của bà cụ bắt đầu hiện lên. Nhưng rồi bà cũng nhận ra, cũng hiểu “bà lão cúi đầu nín lặng, bà lão hiểu rồi. Lòng người mẹ nghèo khổ ấy còn hiểu ra bao nhiêu cơ sự, vừa ai oán, vừa xót xa cho số kiếp con mình. Chao ôi người ta dựng vợ gả chồng cho con là trong lúc làm ăn nên nổi, còn mình...” Những suy nghĩ chua xót của bà lão được Kim Lân diễn tả qua một loạt động từ tình thái khiến cho cái khổ, cái đói lại vô vập và hiện hiện rõ ràng hơn bao giờ hết.

Bà đã chấp nhận người “vợ nhặt” của con trai. Tình huống khiến người đọc nhớ mãi, hình ảnh khiến người đọc khi nhắc đến tác phẩm này đều không quên là hình ảnh “nồi cháo cám” trong buổi bữa cơm đón dâu đầu tiên. Hình ảnh “nồi cháo cám” là hiện thân của cái đói nghèo đến cùng cực trong một gia đình “không còn gì giá trị nữa”. Bà cụ Tứ hôm nay thay đổi tâm trạng, toàn nói những chuyện vui trong nhà, vì bà muốn mang lại không khí vui tươi hơn giữa cái nghèo. Hình ảnh “nồi cháo cám” hiện lên bình dị, đầy chua xót và nước mắt của người mẹ nghèo. Ai cũng muốn có một bữa cơm đón dâu có mâm cao, cỗ đầy trong ngày rước dâu nhưng gia cảnh nghèo nàn, “nồi cháo cám” là thứ duy nhất đọng đầy yêu thương bà có thể mang lại cho con.

Đây là một chi tiết vô cùng đắt giá trong truyện ngắn “Vợ nhặt” của Kim Lân khiến người đọc nhớ mãi. Bên cạnh đó hình ảnh lá cờ đỏ sao vàng xuất hiện của cuối truyện ngắn đã mang đến chút niềm tin và hi vọng về một tương lai tươi sáng hơn.

Bằng ngòi bút miêu tả chân thực, sinh động, cách khắc họa tâm lý nhân vật sắc sảo, độc đáo và cốt truyện đầy bất ngờ Kim Lân đã vẽ lại trước mắt người đọc khung cảnh đói nghèo tràn lan của xã hội Việt Nam những năm 1945. Qua đó tác giả cũng nhấn mạnh tình yêu thương giữa người với người luôn bất diệt.